

El jesuïta Pep Baquer fa una mirada crítica i amorosa sobre l'homosexualitat a l'Església

Dc, 19/06/2019 per Catalunya Religió

(Laura Mor -CR) Per una Església més evangèlica i compassiva, on totes les orientacions sexuals se sentin acollides. Així s'ha presentat el llibre [La parella humana](#) del jesuïta **Josep Baquer** aquest dimarts al vespre al Casal Loiola de Barcelona en una sala plena de gom a gom. Més d'un centenar de persones s'han reunit per conèixer un text que s'emmarca dins d'un "diàleg intraeclesial" i que neix com una opció de consciència. Baquer l'ha escrit per generar opinió: "Hem de començar a generar vida nosaltes, la vida va davant, els documents oficials ja arribaran", ha dit amb convenciment.

El nucli central de *La parella humana* desgrana la pregunta "en quin sentit és sacrament la parella heterosexual". I a partir d'aquí ofereix una mirada positiva i oberta. Baquer basa el relat en la seva experiència d'acompanyament real. I hi explica "què vol dir acompanyar la diversitat". L'autor espera que el llibre ajudi "a obrir els ulls i el cor, a activar el sentit comú a la part més prepotent de la mesa de diàleg i, a tots seny, esperança i coratge i molta lucidesa".

En el diàleg de dimarts sobre el llibre han participat l'autor Pep Baquer, la religiosa de Jesús Maria **Maite Valls** i l'escolapi **Ramon Maria Nogués**. Tots tres professors a la Fundació Vidal i Barraquer, tant del Postgrau en Acompanyament Espiritual com del Màster en Espiritualitat Transcultural. Una taula moderada per **Marisol Ortiz**, membre de les Comunitats de Vida Cristiana vinculades al Casal Loiola, cofundadora d'Acollim i membre d'AMPGYL (Asociación de Madres y Padres de Gays y Lesbianas).

Ortiz ha repassat els continguts del llibre: des dels fonaments bíblics i doctrinals, passant per la parella humana com a sacrament, la plenitud humana i l'homosexualitat, fins a respondre si els gais tenen llibertat d'opinió en el si de l'Església. Ha descrit el text com "una entenedora reflexió sobre l'homosexualitat a

l'Església” i ha dit que l'autor “fa una mirada crítica i amorosa des del si de l'Església”.

L'art de l'equilibri entre la minoria i l'Església

La religiosa de Jesús Maria, psicòloga, psicoterapeuta i mestra Maite Valls, ha descrit la lectura del llibre com “un recorregut de profunditat”. Tant pels textos que l'Església utilitza per justificar la seva opció davant l'homosexualitat, com el recorregut pel patiments d'aquestes persones que per la seva orientació viuen un rebuig. “Avui tots portem en el cor aquesta minoria”, ha dit Valls.

“El Pep fa una crítica dels textos de l'Església que condemnen l'homosexualitat i intenta donar unes estructures i uns fonaments més flexibles, en definitiva, més evangèlics”. Segons Valls, l'autor no se situa a la contra de ningú sinó “a favor dels qui més pateixen, en aquest cas, a favor d'aquesta minoria”. Al llarg del llibre Valls hi ha detectat “un art d'equilibri entre aquesta minoria i l'Església”. I també “una nova interpretació, una nova esperança, una nova llum que eixampla el cor”.

De les normes a la llibertat

Valls ha parlat de cinc eixos transversals del llibre. Per un banda, l'ha descrit com un exercici de justícia. “Justícia a tantes persones que viuen aquesta exclusió, que viuen aquest patiment per causa de la seva orientació sexual”. També ha valorat la transparència i valentia de “dir les coses pel seu nom”. En tercer lloc ha subratllat la delicadesa i la sensibilitat de l'autor en aquest “intent de reparar el patiment d'aquestes persones i, alhora, la delicadesa i sensibilitat en una profunda estimació per l'Església, tot i experimentar-la com a feble i pecadora”. Ha parlat de la llibertat de l'autor a l'hora de fer “una lectura crítica”. I finalment, s'ha referit a la responsabilitat “de reconstrucció dels fonaments des de dins de l'Església”.

Valls creu que de fons hi ha “una proposta d'utopia, que està en passar de l'Església jeràrquica, on uns pocs marquen el camí de la resta, a l'Església poble de Déu, on la recerca de la veritat es fa entre tots, en comunió, des de la base”. També considera que l'autor fa una crida a “passar de la rigidesa, a la consciència i a exercir la pròpia llibertat”.

En l'àmbit de pertinença eclesial, ha demanat “passar d'apartar-nos de l'Església perquè no respon a les nostres expectatives -la temptació que podem tenir- a estimar-la com una mare”. Valls ha conclòs que el llibre l'ha reafirmat en un convenciment profund: “La vida no són normes, lleis, teories, sinó que es tracta d'elaborar el que portem a dins i viure-ho des de la llibertat i des de la coherència interior, i lluitar perquè les minories també puguin viure”.

“La relació sexual sempre és conflictiva”

L'escolapi Ramon Maria Nogués, autor del pròleg del llibre, ha presentat algunes consideracions des de biologia. “Quan parlem des del punt de vista ètic, espiritual, la gent del ram de la cera -teòlegs, capellans, etc.- tendim a fer teories que després projectem sobre la realitat”. En comptes fer el camí a la inversa. Ha defensat així que “la relació sexual sempre és conflictiva”, de la mateixa manera que “totes les grans relacions humanes són conflictives”.

Per aquesta raó ha recomanat parlar de l'homosexualitat sense perdre de vista que “la parella humana heterosexual és el lloc de grans elaboracions i de grans

fracassos i conflictes”. Sense anar més lluny, s'ha referit a la freqüència amb què es produeixen trencaments entre parelles.

També ha explicat que “des del punt de vista biològic la parella típica és l'heterosexual”. Si bé “la biologia moderna ha analitzat que en moltes espècies es donen parelles minoritàries homosexuals”. I que “el biòleg registra aquesta situació com a minoria normal”.

“No hi ha minories exitoses”

Sobre les raons d'aquesta evidència, Nogués ha explicat que “la discussió és viva”. “Els sociòlegs tendeixen a dir que mana la cultura i els biòlegs, que mana la biologia”. En qualsevol cas, ha recomanat que aquesta situació observada per la biologia moderna “sigui tinguda en compte per totes les disciplines de tipus normatiu, com l'ètica”.

Nogués ha defensat que “no hi ha cap teoria que expliqui satisfactòriament perquè en el món animal en general hi ha parelles homosexuals”. Del caràcter minoritari d'aquesta realitat, ha fet una reflexió més aviat antropològica: “Les minories sempre tenen problemes i el nostre país és un exemple: no hi ha minories exitoses, allò que no és freqüent, crida l'atenció i crea rebuig”.

Per això ha dit que el pas de l'acceptació social “no implica que no hi hagi dificultats associades a la vivència de les minories”. S'ha referit a l'experiència particular de les parelles homosexuals. I ha conclòs afirmant que “la qualitat de la sexualitat heterosexual i homosexual sempre s'ha de mesurar per l'amor, no pel tipus de relació que es produeix”.

Vèncer el cercle paternalista

L'autor, Pep Baquer, ha recordat que va participar en la presentació del [llibre *Tender un puente*](#) del jesuïta **James Martin**. Un text que, segons Baquer, apuntava les claus per fer possible un diàleg intraeclesial. “S'agafava a tres paraules que surten al catecisme de l'Església catòlica: respecte, compassió i sensibilitat”. Deia, Martin, que aquest diàleg és un pont de doble direcció. Una invitació al diàleg i a la pregària.

Però hi va trobar a faltar “la referència a l'assimetria fàctica que hi ha a banda i banda de la mesa de diàleg: la jerarquia -minoria- i el laïcat -majoria”. En aquell moment Baquer ja havia escrit *La parella humana*. Al seu llibre proposa les condicions i el contingut del diàleg. Exposa “la tensió teòrica entre Església comunitat i Església jeràrquica” i refresca textos conciliars “que potser tenim oblidats”. Baquer ha demanat explícitament recuperar el tercer capítol de la Constitució [Lumen gentium](#). “Hauríem de començar a vèncer aquest cercle paternalista; i això vol dir que hem d'opinar amb tota llibertat i hem de posar tot allò que sabem i que investiguem, al servei de la comunitat”, ha defensat.

Baquer també inclou una lectura de textos bàsics de la Doctrina Social de l'Església: “Amb gran sorpresa, quan un llegeix tota l'argumentació bíblica que es fa servir als llibres de moral per dir 'l'homosexualitat, no'.” El jesuïta considera, textos en mà, “que no es pot provar absolutament res del que es pretén provar amb la doctrina oficial”. I conclou que “no es pot manipular la Bíblia per explicar segons què”.